

Сатурналии

Автор: Владимир Попов

Сатурналии (лат. Saturnalia) – при древните римляни бил празникът в чест на Сатурн, с името на който жителите на Лациум свързвали земеделието и реколтата. Той бил отъждествяван с гръцкия Кронос и считан за баща на Юпитер, Юнона и Нептун. Според легендите, в древни времена Сатурн управлявал Лациум и царстването му било време на любов, доброта, справедливост, всеобщо благоденствие и братство. През т. нар. ‚златен век‘ - aurea aetas нямало господари и роби, хората били равни и щастливи.

Честването протичало през втората половина на декември - времето, когато завършвало жъненето. По времето на Сатурналиите /17 – 21 дек./ обществените работи били отменени, учениците не учили, забранено било да се наказват престъпниците. Робите през това време получавали допълнителни привилегии - те се освобождавали от повседневните си занимания, могли да носят pilleus /шапка-символ на освобождаването/, могли да се хранят от трапезата на господарите си и да носят техните дрехи и дори да ги командват.

Съществували своеобразни ‚закопи за провеждането на Сатурналиите‘, които не позволявали да се произнасят никакви други речи освен хумористични и забавни такива. Задължителна традиция била да се подаряват подаръци. При това богатите трябвало да подаряват на бедните, а на учените хора трябвало да се правят подаръци в двоен размер. Бедните хора, ако те били учени, трябвало да пратят за благодарност на богатия книга на някой древен автор или

пък собствено съчинение. Богатият пък се задължавал да приеме подаръка и веднага да го прочете. Така писал за сатурналиите известният античен сатирик Лукиан.

В обикновеното римско семейство празникът започвал с жертвоприношение - заколвали прасе в чест на бога. Следвало гощавка, като роднините и приятелите си подарявали подаръци. Сред даровете имало восъчни свеци /cerei/ - символ на зимното слънцестоене /bruma/ и тестени или теракотени фигурки /sigillaria/ - посветени на бог Сатурн.

Обществените мероприятия започвали от храма на Сатурн на Форум, следвало религиозно пиршество, в което участвали сенаторите и конниците. Храмовете и сградите били украсявани с венци. Улиците били наводнени с тълпи от хора, навсякъде се викало Jo Saturnalia. Забавленията продължавали 7 дена

